

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 april 2019

WETSVOORSTEL

**houdende diverse bepalingen
in strafzaken en inzake erediensten**

AMENDEMENTEN

ingediend in plenaire vergadering

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 avril 2019

PROPOSITION DE LOI

**portant des dispositions diverses
en matière pénale et en matière de cultes**

AMENDEMENTS

déposés en séance plénière

Zie:

Doc 54 **3515/ (2018/2019):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw De Wit c.s.
- 002 tot 004: Amendementen.
- 005: Verslag van de eerste lezing.
- 006: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 007 en 008: Amendementen.
- 009: Verslag van de tweede lezing.
- 010: Tekst aangenomen in tweede lezing.

Voir:

Doc 54 **3515/ (2018/2019):**

- 001: Proposition de loi de Mme De Wit et consorts.
- 002 à 004: Amendements.
- 005: Rapport de la première lecture.
- 006: Articles adoptés en première lecture.
- 007 et 008: Amendements.
- 009: Rapport de la deuxième lecture.
- 010: Texte adopté en deuxième lecture.

11335

Nr. 72 VAN DE HEER MAINGAIN

Art. 115

In het voorgestelde punt 5°, tussen de woorden “en als dusdanig vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht” en het woord “, ontkent”, de woorden “of door België officieel erkend” invoegen.

VERANTWOORDING

Dit amendement sluit aan bij het door dit wetsvoorstel nastreefde doel, met name het negationisme strenger te bestraffen, alsook alle misdaden van genocide in aanmerking te nemen.

Door te voorzien in de vereiste dat deze misdaden moeten zijn vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht, bevat dit wetsvoorstel immers een beperking die weliswaar wordt voorgesteld, maar niet wordt opgelegd bij kaderbesluit 2008/913/JBZ van de Raad van 28 november 2008 betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht.

Artikel 1 van dat kaderbesluit luidt immers als volgt:

“Elke lidstaat neemt de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de volgende opzettelijke gedragingen strafbaar worden gesteld: (...)

c) het publiekelijk vergoelijken, ontkennen of verregaand bagatelliseren van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden in de zin van de artikelen 6, 7 en 8 van het Statuut van het Internationaal Strafhof, gericht tegen een groep personen, of een lid van die groep, die op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afstamming dan wel nationale of etnische afkomst wordt gedefinieerd indien de gedraging van dien aard is dat zij het geweld of de haat tegen een dergelijke groep of een lid van een dergelijke groep dreigt aan te wakkeren; (...)

4. Elke lidstaat kan bij of na de vaststelling van het kaderbesluit een verklaring afleggen dat hij het ontkennen of verregaand bagatelliseren van de in lid 1, onder c) en/of d), bedoelde misdrijven alleen strafbaar zal stellen indien de in deze leden bedoelde misdrijven het voorwerp zijn van een eindbeslissing van een nationaal gerecht van die lidstaat en/

N° 72 DE M. MAINGAIN

Art. 115

Au point 5° proposé, insérer les mots “ou reconnus officiellement par la Belgique” entre les mots “établis comme tels par une décision définitive rendue par une juridiction internationale” et les mots “, sachant ou devoir savoir...”

JUSTIFICATION

Le présent amendement respecte l’objectif poursuivi par le présent projet de loi, à savoir renforcer la répression du négotiationisme, tout en englobant tous les crimes de génocide.

En effet, en prévoyant l’exigence que ces crimes doivent avoir été reconnus par une juridiction internationale, le projet de loi prend en compte une limitation suggérée, mais pas imposée, par la décision-cadre 2008/913/JAI du Conseil de l’Union européenne du 28 novembre 2008 sur la lutte contre certaines formes et manifestations de racisme et de xénophobie au moyen du droit pénal.

L’article 1er de la décision-cadre dispose en effet que:

“Chaque État membre prend les mesures nécessaires pour faire en sorte que les actes intentionnels ci-après soient punissables: (...)

c) l’apologie, la négation ou la banalisation grossière publiques des crimes de génocide, crimes contre l’humanité et crimes de guerre, tels que définis aux articles 6, 7 et 8 du Statut de la Cour pénale internationale, visant un groupe de personnes ou un membre d’un tel groupe défini par référence à la race, la couleur, la religion, l’ascendance ou l’origine nationale ou ethnique lorsque le comportement est exercé d’une manière qui risque d’inciter à la violence ou à la haine à l’égard d’un groupe de personnes ou d’un membre d’un tel groupe; (...)

4. Tout État membre peut (c’est nous qui soulignons), lors de l’adoption de la présente décision-cadre ou ultérieurement, faire une déclaration aux termes de laquelle il ne rendra punissables la négation ou la banalisation grossière des crimes visés au paragraphe 1er, points c) et/ou d), que si ces crimes ont été établis par une décision définitive rendue

of van een internationaal gerecht, dan wel een eindbeslissing van een internationaal gerecht.”

Hoewel dit wetsvoorstel aldus betrekking zou kunnen hebben op alle misdaden van genocide die aan de omschrijving van het Internationaal Strafhof voldoen, verkiezen de indieners het toepassingsveld ervan te beperken tot louter de misdaden van genocide die zijn vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht. Zulks houdt in dat de door dit wetsvoorstel geboden bescherming tegen negationisme niet geldt voor de genocide die het Jong-Turkse Ottomaanse regime tijdens de Eerste Wereldoorlog heeft gepleegd, aangezien die genocide niet werd vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht.

Aldus beoogt dit amendement het negationisme inzake alle genociden strenger te bestraffen, ongeacht of ze werden vastgesteld door een internationaal gerecht waarvan België de rechtsmacht heeft erkend, dan wel door de Belgische regering. Er zij aan herinnerd dat België de door het Jong-Turkse Ottomaanse regime tijdens de Eerste Wereldoorlog gepleegde genocide heeft erkend in 1998 in de Senaat; in 2015 volgde een stemming ter zake in de Kamer, alsook een verklaring van premier Charles Michel.

par une juridiction nationale de cet État membre et/ou une juridiction internationale ou par une décision définitive rendue par une juridiction internationale seulement.”

Alors que le projet de loi pouvait ainsi englober tous les crimes de génocide qui répondent à la définition de la Cour pénale internationale, celui-ci préfère restreindre son champ d'application aux seuls crimes de génocides reconnus par un tribunal international. Autrement dit, le projet exclut de la protection contre le négationnisme le génocide commis par le régime jeune-turc ottoman pendant la première guerre mondiale en ce qu'il pas fait l'objet d'un jugement par un tribunal international.

L'amendement vise ainsi à renforcer la répression du négationisme de tous les génocides, qu'ils aient été reconnus soit par un tribunal international dont la juridiction a été reconnue par la Belgique, soit par notre gouvernement. Pour rappel, la Belgique a reconnu le génocide commis par le régime jeune-turc ottoman pendant la première guerre mondiale en 1998 (au Sénat), puis en 2015, par un vote à la Chambre et par une déclaration du premier ministre Charles Michel.

Olivier MAINGAIN (DéFI)

Nr. 73 VAN DE HEER MAINGAIN

Art. 121

De zin “Met de wilsverklaring kan alleen rekening worden gehouden indien zij minder dan tien jaar vóór het moment waarop betrokkenen zijn wil niet meer kan uiten, is opgesteld of bevestigd.” **weglaten.**

VERANTWOORDING

De voorafgaande wilsverklaring om euthanasie aan te vragen is slechts vijf jaar geldig, en de zieke moet die verklaring zelf doen verlengen. Voor de patiënten met een vergevorderde hersenaandoening of voor wie inmiddels het slachtoffer is geworden van onomkeerbaar bewustzijnsverlies, is zulks onmogelijk.

Door de geldigheidsduur van de voorafgaande wilsverklaring van vijf jaar op tien jaar te brengen, lost het wetsvoorstel het probleem in verband met de verlenging niet op.

In de commissie voor de Volksgezondheid heeft de heer Gilles Génicot, lid van de Federale Controle- en evaluatiecommissie euthanasie, immers het volgende aangegeven: “De voorafgaande wilsverklaring inzake euthanasie heeft een geldigheidsduur van vijf jaar, terwijl dat niet het geval is bij algemene voorafgaande richtlijnen inzake patiëntenrechten, die over twintig of dertig jaar nog wettelijk bruikbaar zullen zijn. Het juridisch verschil tussen de voorafgaande richtlijnen en de voorafgaande wilsverklaring inzake euthanasie doet een probleem van tekstcoherente rijzen.”¹

Dit amendement strekt er derhalve toe de geldigheidsduur van de voorafgaande wilsverklaring op te heffen, aangezien de wilsverklaring te allen tijde kan worden ingetrokken of gewijzigd.

N°73 DE M. MAINGAIN

Art. 121

Supprimer la phrase “La déclaration ne peut être prise en compte que si elle a été établie ou confirmée moins de cinq ans avant le début de l'impossibilité de manifester sa volonté.”

JUSTIFICATION

La déclaration anticipée pour demander l'euthanasie n'est valable que cinq ans, à charge pour le malade de la renouveler, ce qui est impossible pour les patients qui souffrent d'une dégénérescence cérébrale avancée ou qui souffrent entre-temps d'une inconscience irréversible.

En prolongeant le délai de validité de la déclaration anticipée de 5 à 10 ans, la proposition de loi ne répond pas au problème que représente son renouvellement.

En Commission de la Santé, Gilles Génicot, membre de la Commission fédérale de contrôle et d'évaluation de l'euthanasie, a en effet signalé que *“la déclaration anticipée en matière d'euthanasie a une durée de validité limitée à cinq ans alors que tel n'est pas le cas des directives anticipées générales en matière de droits du patient, qui seront encore exploitables légalement dans vingt ou trente ans. La différence juridique entre les directives anticipées et la déclaration anticipée en matière d'euthanasie pose un problème de cohérence des textes.”*¹

Par conséquent, le présent amendement vise à supprimer la durée de validité de la déclaration anticipée, dès lors que la déclaration peut à tout moment être retirée ou modifiée.

Olivier MAINGAIN (DéFI)

¹ Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Heropening, 26 juni 2017, DOC 54 2078/002, 2016/2017, blz. 29-30.

¹ Rapport fait au nom de la Commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société, 26 juin 2017, DOC 54 2078/002, 2016/2017, pp. 29 et s.